NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2478 — 7 MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY THỨ HAI 15 và THỨ BA 16 JUIN 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT-LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 3701

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

Một năm	0 $ 00	6 $ 00	8 $ 00	5 $ 00	6 $ 00	12 $ 00
Các tỉnh và Các công-sở	»	8. 00	8. 00	8. 00	9. 00	»
Sáu tháng.	3. 00	3. 50	3. 20	3. 20	3. 30	6. 00
Ba tháng.	1. 50	1. 75	1. 60	1. 60	1. 65	3. 00
Một tháng.	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	1. 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HỮU-LỢI
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,068 de large.
Une seule insertion . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel . . . . . 0$15 la ligne
Réclame dans le 1er page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la c/m
On traite à forfait pour les contrats importants

NÓI CHUYỆN TÀU

(Nước Tàu về trước, nước Tàu bây giờ và nước Tàu sau này)

XIV

Nói về miền Nam thì từ lúc Trương-Huân phục tích Lê tổng thống thất vị, nghị-viện trong quốc-hội lũ lượt quá nửa kéo xuống miền Nam, đảng Tôn-Văn liền tổ chức nên quân chính-phủ hộ pháp ở Quảng-châu, định-liên-lạc các tỉnh tây nam để vấn tội Bắc-đình, khôi-phục hiến-pháp; thoạt đầu trong quân chính-phủ đặt năm chức tổng-tài, Tôn cùng Ngũ-đình-Phương Sầm-xuân-Huyên, Đường-kế-Nghiêu ở Vân-nam, Lục-vinh-Đình ở Quảng-tây mỗi người nhận một chức tổng-tài mà Tôn làm đại-nguyên soái quân chính-phủ. Nhưng khốn thay! Tôn vì muốn liên-lạc các tỉnh tây-nam để đối-kháng với chính-phủ Bắc-kinh mà phải dất-dìu với bốn người ấy; trong bốn người Ngũ đã không có chút gì thực-lực giúp được Tôn: Đường, Lục thì đều ủng binh tự hào, chỉ làm-le chực tranh-chiếm địa-bàn, không phải thật khuynh-hướng về cái chủ-nghĩa hộ-pháp của Tôn cho lắm. Sầm vốn về phái quan-liêu cũ, vẫn vun-vén thế-lực, hòng gây lại cái địa vị của mình; quân chính-phủ thành-lập rồi, Tôn thụ chức quyền nguyên-soái, về những sự quân lương rắc-rối, tài nào khỏi có điều ý-kiến xung đột với nhau. Sầm mới giở cái thủ-đoạn ly-gián ra, khêu khích cái ác-cảm trong hai người Lục với Tôn, xoay cái mưu giảo-hiệm từng trung thủ lợi; Lục với Tôn cứ càng ngày càng thêm ác-cảm: liên-quân của quân chính-phủ có một quân đội Quảng-tây do Mạc-vinh-Tân làm tổng tư-lệnh, nghe lời Sầm xúi xúc, được thế Lục trợ ngầm, liền thừa cơ lấy Quảng-châu, tự làm đốc-quân Quảng-đông mà đón Sầm nhận chức đại-nguyên-soái thay Tôn chủ trì quân chính-phủ, Tôn phải bỏ Quảng-đông chạy, mà quân chính-phủ miền Nam tan nát không thành; Sầm về Quảng-đông nhận chức đại-nguyên-soái mà các tỉnh tây-nam cũng chẳng đâu hưởng-ứng. Lục với Đường thì chỉ chăm-chăm lo bồi-đắp thế-lực riêng ở tỉnh hạt mình; chính-phủ Bắc-kinh lại lợi-dụng cái cơ-hội ấy lung-lạc lấy Sầm, vận-động Sầm thủ-tiêu quân chính-phủ, Sầm bỏ chính-phủ, Bắc quyền dụ, nhẻ đem quân chính-phủ thủ tiêu; cuộc phân-hợp miền Nam cùng miền Bắc còn đương dụ-dụa lẳng nhẳng thì bỗng đâu một tiếng sấm vang, Trần-quýnh-Minh nổi lên, đánh được Mạc-vinh-Tân, khôi-phục Quảng-châu, Sầm-xuân-Huyên bỏ Quảng-đông đi, mà quân chính-phủ Quảng-đông lại đón Tôn-Văn về làm đại-nguyên-soái; lúc ấy Tôn giữ lấy cái hư-vị nguyên-soái quân chính-phủ, mà cái thực-lực thì ở đốc-quân Quảng-đông là Trần-quýnh-Minh; chính-phủ Bắc mới dùng cái kế liên Trần đuổi Tôn, một phái đại-biểu đi lại liên-lạc với Trần, khêu-gợi cái ác-cảm Trần với Tôn thành ra Trần đối với Tôn cũng không có thành-tâm ủng hộ nữa; các phương-diện khác về đảng Tôn thì gia công vận-động lập bản chính-phủ miền Nam, phụng Tôn lên chức tổng-thống chính-phủ miền nam để đối kháng với chính-phủ miền Bắc; Tôn nhận chức tổng-thống thì Quảng-tây liền ra mặt phản-đối ngay Lục vinh-Đình nhận chức của chính-phủ bắc làm đốc-biện quân-vụ Quảng-tây kiêm Quảng-đông, khởi binh Quảng-tây cùng lũ Trần-bình-Côn, Đàm-hiệu Minh, Lâm Hổ chia đường sang đất Việt; Trần-quýnh-Minh vốn trước đuổi quân Quảng tây mà lấy lại đất Việt, trong bụng đã dắp định giữ Quảng-đông làm nơi căn-cứ của phần riêng mình, thấy Quảng-tây dụng binh, liền đốc quân đi đón đánh các ngả, kết cục trận đánh ấy quân Trần thu gồm được cả đất Quảng-tây, Lục cùng Đàm, Lâm đều phải bỏ Quảng-tây đi xoay xóa các nơi, từ đó khôi-phục; trong khi đó thì đảng Tôn ở Quảng-đông gây dựng thế lực, triệu tập liên-quân các tỉnh, quân Hồ-nam có, quân Vân-nam có, quân Quảng-đông có, mà quân Quảng-tây cũng có, lại dụ được mấy chiếc chiến-hạm hải-quân do Ôn-thụ Đức quản-lĩnh, quân chính-phủ từ đấy cũng có thực-quân; Trần đã đánh được Lục-vinh-Đình, thế-lực cũng càng khuếch-trương, mà ngờ về Quảng-đông thấy Tôn chôm-chọe ra đảng một đức tổng-thống miền Nam, ra đều cũng chẳng cam tâm tòng phục; nhân có cái vấn-tề Bắc phạt, Tôn thì quyết khởi binh hỏi tội chính-phủ Bắc, Trần thì đã có tỉnh liên lạc với chính-phủ Bắc, nhất định hãy dẹp yên hai tỉnh Việt, rồi sẽ bàn việc Bắc phạt sau, ý kiến xung đột, dẫn sinh hiềm-khỵ. Tôn nín chẳng được, hạ lệnh bãi chức tổng-tư-lệnh của Trần, Trần liền đánh lấy Quảng-châu, Tôn phải xuống một chiếc chiến-hạm chạy náu cùng nơi, hiệu triệu các đạo-quân lục-tục lại kéo về Quảng-châu, Trần lại để Quảng-châu trả Tôn mà lui về Đông-giang vạch cõi tự thủ; liên quân Tôn cùng quân Trần gây ra đánh nhau mãi từ đấy, lắm than cả một tỉnh Quảng-đông hơn ba năm trời dòng-dã, Tôn cũng không còn thừa hơi mà mưu đồ Bắc phạt được, Trần cũng không đủ sức mà kiêm cố được tỉnh Quế, đành lại để cho Lục Đàm về chiếm cứ Long-châu, mãi cho đến Tôn cùng Nga liên kết, Hứa-sùng-Trí tổ-chức được đội-quân xích-vệ gồm đây mới đánh lấy được Đông-giang, mà cái chiến-cục Tôn Trần tạm gọi là liễu kết. Trong mấy năm ở Quảng-đông nhiễu loạn tan tành như thế thì ở Vân-nam Đường-kế-Nghiêu cùng Cố-phẩm-Trân cũng đương tương-tá mà hóa cừu thù, Cố phản mà Đường bỏ đi, rồi Cố thua mà Đường trở lại; ở Tứ-xuyên cũng chia hai phái vạch nửa sơn-hà, một phái thì liên-lạc trung-ương, khoảng Trùng-khánh, Thành-đô cũng diễn luôn cái thảm-kịch khói sang mưa dạn; Hồ-nam, Phúc-kiến cũng nay phản mai hợp thành cái thời thịt cho các đảng phái tranh dành, kẻ nay kéo đi đảng nầy, kẻ kia lại kéo về đảng kia, mà loạn không bao giờ ngớt.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Indopacifi

Ngày 14 juin 1925

Nước pháp với bản hiệp ước bảo an

Đầu tuần lễ sau, nước Pháp sẽ giao cho nước Đức bức thư trả lời về bản hiệp ước bảo-an.

Nước Bỷ đã tỏ ý rằng lòng lời lẽ trong bức thư ấy.

Chiến-sự ở Maroc

Quan Pa nievé đã cùng quan Lyautey đi thăm mặt trận Ouezha Ngày hôm nay ngài sẽ đi thăm Ouezzan.

Ở p ần Maroc thuộc quyền Tây-ban-nha có tin rằng quân Riffains đánh ở miền tây, quân Riffains địa phương trận ở khu Beni-Osmar bị quân Tây-ban-nha đánh cho tổ hại nhiều

Việc chính-trị nước Bỷ

Các hữu đảng của hai nghị-viện Lò có 62 vé tỏ ý tín nhiệm tòa nội-các Poullet, còn số vé phản đối là 63, vì vậy ông Poullet từ chối không nhận lời lập tòa nội-các.

Việc chính-trị nước Hy-lạp

Ngày mai ông Cana daris hoặc ông Michalopoulos sẽ lập xong tòa Nội các.

Thời-tiết ở Hoa-kỳ

Ở Hoa-kỳ nóng dữ-dội, chết mất 650 người.

Nước Nga với việc Trung-hoa

Ngày hôm qua tại nhiều nơi trong thành Moscou, có tụ tập tỏ tình để kháng cự thái-độ của các nước ngoại quốc trong mọi việc xảy ra ở Thượng-hải. Có gửi một bức thư tỏ lòng thân ái với Chánh-phủ Trung-hoa.

Hội đồng Xô viết trung-ương của các hội liên hiệp nghề nghiệp có điện gửi tiền trợ-cấp cho người Trung-hoa

Ở Moscou không hăng lòng về cái thái độ của Trương-tác-Lâm. Người ta bảo rằng Trương phản nước Trung-hoa để làm lợi cho Nhật-bản, nhất là về việc hóa xa Đông-bộ Trung-hoa.

MỘT CÁI THẢM-KỊCH VỊ RƯỢU LẬU Ở HOA-KỲ

Một hôm, một người phú-thương ở Minneapolis là M. William Maher bẹn một người bạn là M. Henry-Smith sau bữa cơm chiều, đến chơi nhà mình để đánh bài.

M. Maher có nói nhỏ với M. Smith rằng tuy nhà nước có lệnh cấm rượu, mà mình vẫn có rượu lậu uống

Chiều hôm ấy, M. Smith bận việc hóa ra đến trễ. Đến nơi thì thấy M. Maher với ba người khách ở trong buồng ăn ngồi chung quanh một cái bàn, trên bàn thấy vỏ bài và chai cốc để ngổn ngang. Khi M. Smith vào đến buồng, thấy mấy người cứ ngồi yên và không chào hỏi gì mình cả thì tưởng là có ý đùa chơi.

M. Smith đến gần một người là M. Joseph Marron, vỗ đùa một cái vào vai, thì thấy người ấy ngã tháo xuống đất rồi nằm đó ra M. Smith thấy thế đã sinh nghi, sờ mặt M. Marron thì thấy đã lạnh như đồng rồi M. Smith khắp sự quá, mới chạy đến mấy người kia, thì cũng đã chết từ bao giờ, không cứu cấy gì nữa. M. Smith sợ ngất người đi một lúc lâu, rồi mới tỉnh dậy trên bệ-cửa cầu cứu.

Lính cảnh sát chạy đến mới xét ra ở trong những cái rượu ấy có nhiều những hạt nhỏ trắng là độc.

Tin Trung-hoa

Ngày 14 Juin 1925

Việc ở Quảng-đông

Tin Hương-cảng. — Quân cộng-sản và quân Vân-nam đánh nhau, mà quân cộng-sản lại đắc thắng, nên tình-trạng Quảng-châu có hề nguy-ngập.

Ngày mai hai pháo-thuyền Algol và Vigilante sẽ đi Quảng-châu

(Indopacifi)

Việc đình-nghiệp bãi ngoại

Tin Thượng-hải. — Hiện tình yên lắm. Bọn thầy thì vẫn đình-nghiệp.

Ở Sơn-đông lại có rối loạn. Vì người Trung-hoa đến đánh ấy tê-thuế, người Nhật giết mất 5 người Trung-hoa.

Ở Hán-khẩu, vì người Trung-hoa đánh xuống khi-giới định để cướp lấy khí-giới, lính chỉ nguyện giết tám người Trung-hoa và bắn nhiều người bị thương.

Ngoại giao bộ xin ngoại-giao-đoàn rút lính thủy ở Thượng-hải xuống tàu trước khi giới của cách-nguyện binh, và giải phóng những tù-binh.

Tin Bắc-kinh. — Ngoại giao đoàn đáp lại có nói ngoại-giao đoàn xem xét sự thể, mà thì tiện xử trí, song có nhắc lại cho chính phủ Trung-hoa biết rằng chánh-phủ Trung-hoa có trách nhiệm rất lớn trong việc bảo hộ trật-tự ngày nay.

Ở Bắc-kinh vẫn náo động. Ở đấy mới có một tờ báo mới là *Quốc-dân-báo*, cơ quan của quốc dân đảng có Phùng-ngọc-Thường tán-trợ.

Tin Thượng-hải. — Chiều hôm qua ở Hán-khẩu, 10-giờ Anh, và bộ lính sự Anh bị người Trung hoa công kích. Quân lính bắn lên trên không một cái súng, rồi sau phải bắn vào người Trung-hoa, làm người Trung-hoa bị thương. Sáng hôm nay yên tĩnh. Lính chỉ-nguyện đi tuần ở trong tô-giới.

Có tin rằng ở các tỉnh cũng có phong-trào bãi ngoại.

Ngày hôm nay liệt cường đã đáp lại bức thư thứ ba của chánh-phủ Trung-hoa. Trong thư có nói muốn khôi phục lại trật-tự ở Thượng-hải, thì cách dễ nhất là đến tận nơi mà bàn bạc về các cách nên thi-hành. Các đại-biểu của ngoại giao đoàn sẽ cùng các quan lính sự và các đại biểu Trung-hoa sẽ xem xét để tìm các phương sách bảo cứu.

(Indopacifi)

Tin Pháp. — Báo *Echo de Paris* đăng tin rằng ngày chủ-nhật này thiết giám học Jules Mickelet khởi hành ở Thượng-hải.

Quân Quảng-châu do quan võ nước Nga phụ huy đánh quân Vân-nam bị thua.

Bộ lính sự nước Anh, và nước Nhật ở Cửu-giang bị đốt cháy.

Hội-đồng quốc-tế đã tới Thượng-hải. Hội-đồng có sức cùng các quan Trung-hoa giải quyết mọi việc.

(Havas)

DI TÍCH MỘT THÀNH CỔ Ở DƯỚI BỂ

Đầu tháng mai mới rồi, một người Á-rập làm nghề mò bọt bể ở chỗ gần bờ bể Djerba có thấy một cái đồ mỹ-thuật rất lạ. Người ấy lại nói rằng mình có trông thấy di-tích một thành cổ ở đáy bể.

Sir Denison-Ross chánh giám-đốc trường đông-phương-học nước Anh hiện nay ở Tunis nói những lời người ấy nói có lẽ, chớ không phải là lời nói nhảm đâu, vì đảo Djerba, trong vịnh Gabès, là một đất có tiếng ngày xưa.

Mấy nhà bác học đã đến tận nơi xem xét. Ai nấy đều công nhận rằng dấu tích tìm được đó rất là có ích về đường cổ-học.

Một nhà có nói đương trên mặt nước trông rõ dấu vết phá xá và lâu đài ngày xưa. Các nhà khảo cổ học hiện đang dự bị để đó xét kỹ lưỡng khi bể ấy. Các nhà địa-dư ở trên ô tô và tàu bay, vì nghe đâu bay trên ô tô bể cũng có thể trông suốt dưới bể, và có khi tàu ngầm đi qua cũng trông thấy được.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nguyên tôi có mắc một món nợ M. H kỳ hạn là mỗi tháng phải góp là 40 đồng — hạn sau cùng là qua đến hết tháng ba tây 1926 — mà nay tôi vì việc làm phải đi làm xứ xa vậy đối với chủ nợ thì tôi phải góp mỗi tháng một, ấy là đành rồi, dù ở xa đi nữa, ấy là bổn-phận phải tỉ eo đúng kỳ hạn Song mà tôi xin quý báo chỉ-giáo cho tôi biết thử là tôi có được tự do mà đi xứ xa hay không? Còn đối với người bảo-lãnh thì người ấy có quyền bắt không cho tôi đi được không?

LỜI ĐÁP. — Muốn đi đâu thì đi, người chủ nợ hay là người bảo-lãnh không có quyền ngăn-g ở được miễn là tiền trả đúng kỳ thì thôi.

LỜI HỎI. — 1. Năm nhâm-tý (1912) anh tôi có cho một người làng vay 80 đồng, người ấy viết văn-tự thế một mẫu ruộng và xin làm rễ. Tuy rằng xin làm rễ nhưng chẳng rễ được năm nào cả. Nay anh tôi đã chết, người ấy-trưởng bộ triện ở văn-tự cũng chết, chỉ còn có văn-tự và người vay còn sống.

Ruộng ấy người vay đã đem bán cho người khác mà văn-tự cũ tôi còn giữ. Vậy cái ruộng ấy tôi còn có lợi-quyền gì nữa không? Cái văn-tự cũ ấy nay có dùng làm gì nữa không? nhờ quí-báo chỉ bảo hộ.

LỜI ĐÁP. — Ruộng ấy trước khi chuộc về thì người bán đợ không có phép bán cho người khác (Luật gia-long điều 89)

Nếu ông được thừa-kế sản anh ông thì ông có thể làm đơn kiện theo điều 271 trong bộ Hình luật như sau này:

« Người nào vì có hung gian mà tài thì phát-mại những đồ gia-sản hải-đông-sản đã do mình phát-mại một lần trước bị mất quyền sở hữu rồi thì phải phạt giam từ 1 tháng đến 2 năm và phạt bạc từ 1 đồng đến 200 đồng, hoặc hai thứ chỉ phải chịu một ».

Ph. h-L.

Giới thiệu sách mới

Câu chuyện làm quà

Tập thứ nhất của tủ sách Trẻ-ngọc Vũ-Tác mới xuất bản, giá 0$20.

Trước khi giới-thiệu quyển sách này, hãy xin trích một đoạn nói của tác giả in ngay trên đầu quyển sách. Tác-giả nói: Thường nay những nhà lo lắng đến việc giáo dục con trẻ ai cũng phàn-nàn rằng trẻ không có sách xem, mà tìm trẻ lại ham xem sách..... những chuyện tiểu-thuyết nhảm-nhí giảng-hoa làm cho trẻ đọc rồi mê phải hiểu tình, sinh ra những dục-vọng ngông cuồng lăng chí, tập-thành theo lối chơi lo, bạo ngược, hại đến cả phong hóa sau này. Vậy việc soạn sách cho trẻ xem là một sự rất khó, mà chọn sách cho trẻ xem lại là một việc khó hơn. Một đây mấy nhà danh-sĩ đã xuất bản cuốn « *Chuyện giải trí* » tưởng thực là thích thời, quyển « *Câu chuyện làm quà* » ấy cũng có thể nói gót trong một mục-đích ấy.

Xem khắp một lượt quyển sách này toàn những chuyện mà các nhà dịch chuyện Âu-châu đã sưu tập thành sách để làm một cái quà giải trí cho mọi người, mà nay tác-giả đem dịch ra quốc văn cho cả nam nữ thiếu-niên được một cuộc mua vui có thú vị. Bản-báo xin vui lòng giới-thiệu cùng độc giả một câu chuyện làm quà.

Kim cổ thi ca

Bài học thuộc lòng cho học-trò các lớp sơ-đẳng trung-đẳng và cao-đẳng các trường Pháp-Việt của ông Nguyễn-hữu-Trí mới xuất bản, giá 0$25

Từ khi có thi bằng Sơ-học yêu-lược bằng quốc-văn thì sách học về quốc-văn trong các trường Pháp-Việt hình như thấy khan quá! Quyển sách này chắc cũng vì cái sự khan ấy mà ra, kể cũng là một quyển sách thích thời vậy.

Nghề hát đối với nước nhà

Nghề hát là một nghề ca xướng để kiếm tiền. Người ta bảy ra nghề hát, ý để diễn lại những tấn tuồng xưa nay, treo gương con thảo, tôi ngay cho đời trông vào học đời tánh tốt, bày thói gái trắc nết, trai hung hoang cho đời trông vào làm xa tật xấu. Thế mà đi xem hát, it ai nghiệm xét tới vì phần nhiều người đi coi hát thuộc về phe không học-thức, trí-độ hẹp hòi, chẳng phân-biệt được cái đẹp, cái phải, cái tốt và cái xấu, cái quấy, cái hèn. Vì vậy mà mấy người viết tuồng hát cần phải chọn lựa cái gì tốt, đẹp, phải khen đãi thế.

Làm người xem hát rồi lại để tâm vào, muốn bắt chước như vai tuồng của con hát mới điên đó vậy. Biết bao nhiêu người đi coi hát trăm trở khen ngợi như là Lê-Hoè Kim Định, Bông-Ngọc, Lan-Anh vân vân.. Ôi! mấy cô ấy có gì phải khen đãi thế, chẳng qua là một bọn gái trắc nết, mưu bán nước nhà mua được một anh chồng cho lịch trai, cho phỉ cái tình dục của mình, không kể trong hiền làm gì cả. Nhiều cô con gái nhà gì tốt, đẹp mà cứ trầm-trồ khen mấy cô đời xưa rồm nước lợ duyên, mà sau rồi rốt cô nào cũng được một anh chồng tin-nghĩa, lọc cả một con sung sướng làm, vẻ vang làm. Trầm-trồ khen rồi mới muốn được như thế. Thế lòng ao ước càng ngày càng giục tới mãi, làm cho mấy cô quên là thời đời làm rồi chưa cay xảo-trá đi rồi. Lúc nào nếu gặp một, hai cậu trai nào ăn mặc bảnh bao, có dáng con nhà tử-tế, buông đôi lời chọc ghẹo thì mấy cô ưng liền, không sợ xa lạ nước

Do Võ Phi Hùng Cục Hồ Petrus Ký (1-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chụp, Khu Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

sau gì nữa. Vì vậy mà lắm có phải mấy cửa trai tơ lường gạt mua vui, thành ra bỏ quá xuân xanh một kiếp, đến đau đớn mấu đời. Thế có phải nghề hát đối với nước nhà quan-hệ là dường nào! Ai là người có gánh hát, tức là người viết tuồng hát, nên chăm nom tới, dẫu là nghề kiếm tiền đi nữa, cũng nên để ý vào mà lo sự ích lợi cho nước nhà, chớ nên tính cho vừa lòng bọn không học-thức.

Phần nhiều người Annam ta đến bây giờ trí tuệ còn hẹp hòi, không hiểu biết đến sự-ký nước nhà là gì cả. Cái đốt cần người xem hát còn vừa vừa, cái đốt chê mấy ông viết tuồng càng lệ. Ai đời, bộ Ngũ-hổ-bình-nam của người Tàu là một bộ thiên dệt xăng-xịa. Nàng-chi-Cao nào phải là vua Annam, Hồng-Ngọc, La...Ánh nào phải là người Annam, mà có ông dám trung-tiếu lấy ra trước muôn mắt mới lạ chớ! Người Tàu đã bịa đặt chỉ để ta mà nâng cái danh dự nước người lên, không lẽ gì: ngặt ta cũng đanh lành cái nọc không có ấy mà chịu cho người trêu ta, mới thảm cho. A, là người Annam, ai là người biết nhục, hãy đánh đổ bộ truyện Ngũ-hổ-bình-nam đi, đừng đọng tới, hãy chửa cả những hát Ngũ-hổ-bình-nam đi đừng đến xem; nước-nhà lắm, đó lắm đã không biết đến thế nào nữa! Học nhiều, viết nhiều, cũng phải là nay, viết ít mà biết cân phân mới nay vậy!

Người hát rất quan-hệ đến nước nhà, bởi nên khi nào thương mà lại cả đến việc lợn. Còn biết bao nhiêu sự hại, song tôi, vì tức lòng nên chỉ sơ đôi chút mà thôi.

(Công-luận báo)

Thuốc **dương-mai**, *thuốc* **tả-lị**, *thuốc* **ho** *rất thần-hiệu, bán tại hiệu* **QUẾ-LÂM**, *số* **42 phố Phúc-kiến.**

Ai có bệnh dùng thử sẽ biết hay.

ĐÃ CÓ
CHUYỆN GIẢI TRÍ
THỨ SÁU
Bán ở khắp các hàng sách
Giá 0$15

In nhanh!
Chữ đẹp!
Giấy tốt!
Giá hạ!

Bản-quán mới nhận được các thứ giấy ở Tây gởi sang, như giấy thiếp danh, giấy báo-tang, giấy viết thư, văn văn.

Vậy từ nay bản-quán sẽ bắt đầu nhận các việc in như mọi nhà-in khác.

Cuộc công-thái Đông-pháp

Mở số lần thứ mười ba

Số **53.803** được 10 000 đồng.
Số **97.066** được 1.000 đồng.

12 số sau này mỗi số được hoàn lại 500 đồng :

12.402	31.022	74.725	97.900
18.622	37.480	83 401	102.487
26.671	52.203	91.835	114.774

Những số sau này được hoàn lại 100 đồng :

158	21.300	35.926	47.989
478	22.120	35.934	48.110
482	22.147	36.030	48.116
832	22.456	36.049	48.139
1.036	22.902	36.288	48.166
1.126	22.958	36.344	48.414
1.693	23.010	36.963	48.420
1.746	23.278	37.035	48.492
1.784	23.398	37.076	48.889
1.971	23.451	37.108	48.954
2.177	23.549	37.169	49.123
2.234	23.620	37.192	49.140
2.299	23.838	37.251	49.155
2.302	23.938	37.329	49.487
2.490	23.962	37.427	49.499
2.798	24.112	37.433	49.820
2.857	24.404	37.529	50.056
3.162	24.416	37.595	50.087
3.461	24.457	37.639	50.146
3.463	24.516	37.668	50.377
3.560	24.675	37.814	50.801
4.155	25.139	37.817	50.809
4.258	25.304	37.962	50.969
4.403	25.374	38.148	50.984
4.609	25.789	38.220	51.116
4.967	25.761	38.424	51.257
5.125	25.827	38.529	51.376
5.183	25.955	38.586	51.390
5.290	26.230	38.662	51.488
5.446	26.276	38.856	51.494
5.695	26.366	38.939	51.584
6.312	26.409	39.531	51.603
6.381	26.476	39.380	51.641
6.642	26.696	39.382	51.710
7.004	26.814	40.046	52.242
7.201	26.900	40.144	52.312
7.234	27.032	40.327	52.704
8.220	27.326	40.394	52.764
8.548	27.353	40.563	52.890
8.749	27.374	40.654	52.987
8.825	27.459	40.991	52.993
8.830	27.483	41.093	52.994
8.878	27.581	41.199	53.221
9.016	27.923	41.334	53.224
9.049	27.985	41.402	53.279
9.240	28.052	41.705	53.405
9.917	28.190	41.729	53.721
10.397	28.371	42.166	54.030
10.719	28.432	42.175	54.040
10.881	28.498	42.304	54.114
10.914	28.796	42.494	54.159
11.100	28.800	42.514	54.337
11.127	28.857	42.819	54.395
11.211	28.886	42.952	54.436
11.223	28.906	42.963	54.456
11.395	28.978	43.108	54.509
11.527	29.172	43.139	54.593
11.715	29.319	43.227	54.726
11.964	29.330	43.598	54.809
12.290	29.622	43.612	54.839
13.207	29.643	43.635	55.199
13.307	29.723	43.676	55.421
13.591	29.892	43.931	55.433
13.698	29.916	43.936	55.527
13.873	30.023	44.082	55.562
13.960	30.241	44.134	55.576
14.092	30.337	44.173	55.899
14.285	30.608	44.287	55.956
14.400	30.812	44.370	56.064
14.420	30.858	44.469	56.294
14.607	30.942	44.498	56.364
14.781	30.977	44.532	56.455
14.896	30.999	44.594	56.592
15.325	31.432	44.607	56.629
15.554	31.733	44.612	56.749
15.615	31.795	44.710	56.816
16.040	31.915	44.812	56.850
16.244	31.983	44.843	56.900
16.336	32.008	44.845	56.952
16.389	32.349	44.894	57.242
16.614	32.428	44.912	57.261
16.806	32.530	45.230	57.378
17.020	32.536	45.456	57.394
17.377	32.555	45.530	57.590
17.960	32.703	45.698	57.776
18.097	32.971	45.774	57.787
18.202	33.033	45.852	57.817
18.205	33.466	45.997	58.305
18.323	33.645	46.213	58.376
18.428	33.690	46.294	58.641
18.429	34.005	46.526	58.649
18.498	34.589	46.730	58.647
18.614	34.728	46.779	58.706
18.645	34.764	47.048	58.726
18.941	35.101	47.213	58.799
19.088	35.125	47.232	58.792
19.384	35.148	47.260	58.899
20.677	35.157	47.394	58.941
20694	35.310	47.594	58.989
20.810	35.333	47.833	58.994
21.112	35.462	47.883	59.094
21.191	35.816	47.963	59.126
59.156	63.056	68.615	74.561
59.220	63.540	68.621	74.595
59.513	63.566	68.760	74.596
59.546	63.787	68.894	74.610
59.613	63.856	69.059	74.642
59.668	63.857	69.071	74.668
59.848	64.337	69.090	74.793
59.860	64.427	69.094	74.847
59.871	64.580	69.148	74.878
60.121	64.655	69.190	74.893
60.167	64.881	69.616	74.963
60.229	65.293	70.086	74.980
60.403	65.339	70.127	75.008
60.410	65.340	70.400	75.033
60.588	65.437	70.457	75.076
60.614	65.456	70.983	75.091
60.720	65.617	71.127	75.281
60.792	65.723	71.264	75.435
60.794	65.853	71.321	75.458
60.927	65.860	71.466	75.592
61.151	66.127	71.519	75.617
61.175	66.139	71.906	75.673
61.607	66.169	71.923	75.851
61.643	66.172	72.113	75.857
62.155	66.301	72.147	76.015
62.194	66.473	72.653	76.094
62.338	66.539	72.711	76.096
62.339	66.639	72.764	76.128
62.378	66.774	72.994	76.201
62.478	66.779	73.299	76.442
62.533	66.861	73.579	76.558
62.561	67.003	73.614	76.816
62.601	67.197	73.714	76.856
62.679	67.323	73.781	76.920
62.694	67.345	73.786	76.943
62.719	67.623	73.917	77.291
62.733	67.701	74.467	77.585
62.962	68.090	74.477	77.617

(*Còn nữa*)

VĂN UYÊN

Nữ công

Có làm thì mới có ăn,
Có công khó nhọc có phần thảnh thơi.
Cửa nhà sẵn sóc hôm mai,
Bề rong mực thước, bằng-khuâng ngẫn ngơ.
Công kia việc nọ phải cần,
Nông tang cấm sức, cửi canh gắng mình.
Theo chi những khách phong tình,
Ra tu lụng phó gà tăng vào vành kẻ xa.
Khi cười gió lắc cợt hoa,
Ngày dong rong rả nghỉ là phong lưu.
Thờ đừng nghiêng hại trăm chiều,
Hễ càng lên mặt mỉ-miều càng ngay.
Ngồi ăn nói lỏ còn gì,
Ao liền rộng mấu có khi cũng tàn.
Quen mài ăn trắng mặc trơn,
Biết chi tinh thiệt suy hơn nữa mà.
Khuyên con gái lấy thói nhà,
Thửa khuya dậy sớm chẳm mà làm ăn.
Ngày đêm ra sức tảo tần,
Đừng lòng lười biếng ở chốn xa hoa.
Việc đừng cho cái việc nhà,
Bỏ ra tước đọng ao mà sắc sung.
Siêng năng xoay xở đọi ngang,
Sao hơ bỏ tuổi mặt đẹp vai thì hơn
Sau ra khỏi bước khó hèn,
Gà-tư dựng nếp gây nền cho xinh.
Phong lưu phú quí ngày vinh,
Công vì tằn tiện tay mình làm ra.

Phó Hồng-Trang

Nữ-hạnh

Người khôn khôn bởi nết na,
Khôn ăn khôn mặc ấy là không khôn.
Tam tòng từ đức vẹn tròn.
Càng tươi chữ hạnh càng dòn chữ [duyên.
Ngàn nay những mặt thuyền-quyên
Hỏi ai là tấm là chuyên cũng là.
Đua nhau học tuổi kiêu-sa.
Sa-tanh lĩnh tía chẳm mà điểm tô.
Phong-lưu tập thói giang-hồ,
Lọt vành phong-nguyệt đã đồ phấn [tương.
Đêm năm ngài đến mà thương,
Hỏi thời phong-hóa cương-thường [tươi thôi.
Phải chăng con giống con nòi,
Hồng-nhan chị chớ em mười mỵ [người.

Đừng đèn đeo trắng đa đoan,
Đừng theo những nết hoang toàng hư [thân.
Màu hồng được đượm vẻ xuân,
Gương trong tuyết sạch người gần vọng mười.
Khí ấn khí rõ khí cười,
Giữ đường đoan-chính theo người buồng khuê.
Thờ cha kính mẹ mọi bề,
Chi em yêu giữu đề huề nâng niu.
Kẻ làng người xóm kính yêu
Không nhời gai-ngạnh không điều [oán.
Một câu nhịn chín câu lành,
Trận cười nghiêng nước nghiêng thành mấc ai
Nết na đã nhuộm về người,
Gần xa nổi tiếng trong ngoài nức thơm.

Phó-hồng-Trang

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 28 độ
15 giờ 33 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		11$50
nhì,	—	10 50
ba,	—	9 5
Thóc hạng nhất,	—	6 95
Bếp ngô	—	7 5

Giá bạc. — Kể từ ngày 15 Juin 1925, giá bạc ở kho Nhà nước định là 11 f. 45.

Bản đấu giá các máy in và chữ in tại nhà báo Trung Bắc. Sáng hôm nay, sở Công-sản đã bán đấu giá các máy in và chữ in của Nhà-nước cho bán-quan thuê từ ngày đến nay. Các máy in và các vật liệu trong nhà in ấy ấn nhiều là bán-quán mua được cả. Như vậy, từ nay trở đi, bán-quán đã có một cái nhà in tự lập, không phải thuê của Nhà-nước nữa.

Tin đường sa. — Ở Quảng-yên vừa điện về như sau này: Đường thuộc-địa số 18 bị đứt ở kilomètre 145 + 100 vì trận mưa ngày hôm qua, cứng đến ngày 18 nay thì mới sửa lại được.

Hội đồng chính-phủ thường trực. — Trong những văn-đề xét trong kỳ Hội-đồng chính-phủ thường trực họp ngày 13 juin vừa rồi, nên kể những việc sau này :

Việc lập một cái ngục tuất ở Phong-sa-lỵ (A.-lao); việc trao nghị-định sửa đổi lại nghị-định ngày 17 octobre 1922 lập ra các phòng thương-mại Hanoi và Hải-phòng.

Việc ty ngoại-thần quan Toàng sứ Bắc-kỳ đặt ra khoản thuế ô-tô.

Việc tạm mở tòa nhà ngoại mát cao phủ toàn-quyền tại Đa-lạt.

Việc xây cảng ở Hongay.

Việc làm đường tàu-ấp đi Tonkinh; đổi lại giá bao thuốc phiện của Nam-nước, và văn văn.

Muốn bán đồ bày buồng ăn buồng ngủ, nhà giấy, gương, quạt máy . Giá rất hạ. Hỏi tại số 25, phố Hàm-long (Daudart de Lagrée)

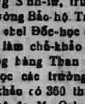
Quan Tổng-sứ đi kinh-lược. — Nghe nói đến thứ bảy này thì quan Thống-sứ Ardiancer cùng với một quan bà hầu sẽ đi Haiphong để đáp tàu đi kinh lược hạt Quảng-châu loan. Quan Thống-sứ đi vắng chừng một tuần lễ.

Rước Sáng tị. — Ngày hôm qua trời mưa suốt buổi sáng, ai cũng đã tưởng rằng cuộc rước Sáng-tị không thành, vậy mà đến chiều lại tạnh hẳn, khiến cho tiết trời lại càng mát mẻ, người đi xem đông không biết bao nhiêu. Thế lệ đi rước cũng như mọi năm, bắt đầu khởi hành ở nhà thờ từ 5 giờ rưỡi qua phố nhà Thờ, hàng Bông, hàn Trống rồi lại về Nhà thờ mãi đến gần 7 giờ mới xong.

Hội Dân-quyền. — Hội Dân quyền đến ngày thứ năm 18 Juin hồi 17 giờ 30 sẽ nộp tại phòng Hội-đồng tòa Đốc-lý.

NƯỚC-CHANH
HIỆU **T. B.**
TỐT NHẤT, SẠCH NHẤT, LÀNH NHẤT
BÁN BUÔN TẠI:
125, Phố Sinh-từ (cạnh Giám) Hanoi.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống hai viên, sáng 2 viên, chiều 1 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ: 0$90

池 所 物 貨
東 京 式 會 社 會 社 組 織 株 會 合 資

MỚI XUẤT-BẢN
Một quyển sách để giảng-tập quốc-văn
Quốc-Văn Trích Diễm
của ông giáo DƯƠNG-QUẢNG-HÀM soạn
Dày 252 trang — Giá : 0$85
Ở xa mua xin gửi 1$00
BÁN TẠI NHÀ SOẠN-GIẢ:
Số 99, phố hàng Đồng, Hanoi

AU CINÉMA TONKINOIS
15 rue des Bonnetails
Từ thứ sáu 12 juin đến thứ hai 15 juin 1925
L'INTRÉPIDE CANADIENNE
Gia-mã-đại nữ-anh-hùng
Phiêu lưu tiểu-thuyết
Cả thảy 15 hồi
Do Miss. Helen Holmes và Thomas Lingham diễn
Mỗi kỳ đổi chương-trình chiếu ba hồi ;
Mỗi tuần lễ kể từ ngày thứ sáu đến hết ngày thứ hai
Hồi thứ 7. — Một cái tòa xe hỏa bị nổ.
— 8. — Một việc mưu hại gớm ghê.
— 9. — Trước sự chết.
MALEC VỚI MA
Hai kịch-cô hài phần
Thứ bảy 13 Juin hồi 17 giờ 30.
Chủ nhật 14 —
Hai hôm ngày giảm giá

Kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt. — Bắt đầu thứ ba 16 juin sẽ bắt đầu thi bằng Sơ-học Pháp Việt (certificat d'études Franco-Annamites) tại Hanoi, Nam-định, Haidong, Đáp cầu, Việt-trì, Lạng-sơn, Bắc-giang và Sơn-tây.

Ở Hanoi chia làm ba trường thi là : trường Sinh-từ, trường hàng Than và trường Bảo-hộ. Trường Sinh-từ do M. Mabel Đốc-học các trường Nam-định làm chủ-khảo có 400 thí sinh; trường hàng Than do M. Bourgeois đốc-học các trường Hưng yên làm chủ-khảo có 360 thí sinh và trường Bảo-hộ do M. Orlu đốc-học trường Lạng-sơn làm chủ-khảo, có 325 thí-sinh.

Ở Nam-định chia làm hai : là trường Jules Ferry do M. Lemineur giáo-sọc trường Bảo-hộ làm chủ-khảo có 500 thí-sinh và trường phố Carreau do M. Faggianelli đốc-học các trường Haiphong làm chủ-khảo có 250 thí-sinh.

Trường Haiphong do M. Segond đốc-học trường Henri Rivière ở Haiphong làm chủ-khảo có 320 thí sinh; trường Đáp-cầu do M. d'Argence đốc-học các trường phía nam Hanoi làm chủ-khảo có 220 thí-sinh; trường Việt-trì do M. Trombetta đốc-học các trường Hà-đông làm chủ-khảo và có 200 thí-sinh; trường Lạng-sơn do M. Léoniet đốc học trường Thực-hành Hanoi làm chủ-khảo và có 90 thí-sinh.

LE SIGNE DE ZORRO ! Phim ảnh này đã bắt đầu chiếu tại rạp CINÉMA PALACE từ tối thứ tư 10 Juin vừa rồi, được nhiều quí-khách Tây, Nam đến xem rất đông.

Ai ai cũng đều khen DOUGLAS FAIRBANK là một tay nhà nghề sành sỏi, lại thêm được vô lực lạ thường, đóng vai ZORRO rất khéo, ra trò lúc nào, cả rạp cũng vỗ tay vui cười rầm rĩ.

Rạp CINÉMA PALACE đã là một rạp rộng mà người xem từng trên, từng dưới, chỗ nào cũng đông.— Thế mấy biết người mình cũng đã hiểu sự Cinéma là một sự tiêu-khiển có lý-thú vậy.

Phim ảnh này còn chiếu mãi đến tối thứ ba 16 Juin, chắc tối nào cũng được người mình đến xem đông.

Kể được xem một phim ảnh vui cười có lý-thú, không hại gì đến chí-não, như phim ảnh « LE SIGNE DE ZORRO » này chúng là it có lắm.

Trẻ con xem thật là có ích :

Bất chước được lắm sự hay, trông thấy được tinh tình của một người có chí-não cao xa : Hưởng được những sự vui, cảnh thức nhàn nhã của một tay sành-sỏi các cuộc thể thao.

Xin bình-phẩm để bà con mình thích Cinéma nên chú ý, chưa xem nên xem, mất đồng tiền mua vui mà hưởng được cuộc vui như cuộc này mấy là đích đáng đồng tiền vậy.

HIỆU BÁO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MẪN MỖI QUYỂN MẪU MANG (CATALOGUE) Ở NÀY

LỆ BỐI CHỖ Ở
Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gởi đến chỗ mới, thì gởi cho báo-quán cả giấy cũng báo, chớ gởi tại chỗ báo thì báo-quán không tìm đến, và gởi theo hai bức tem (0$2 bằng tem công chính cả) thì báo giấy quán khác.
Kẻ nào không gởi tiền theo thì sẽ đề quyền cho cả báo phải mất công nhiều.

Số 214

THÚY-HỦ

truyện bổ trợ [illegible]

Lý qui rằng mình kinh sợ, cứ theo vết máu mà lần bước bước theo, đến trước cửa hang lớn kia thì thấy có hai con hổ con đương liếm một cái đai thịt người.

Lý qui xiết bao run sợ, ngồi thầm : Ta tự *Lương-sơn-bạc* về đem mẹ đi, trải trăm nghìn nỗi đắng cay, mới cõng được lên đây, sẽ ngờ lại thành ra đưa mồi cho nó. Mấy con hổ kia đang liếm cái đai thịt người, chẳng phải mẹ ta thì còn ai nữa.

Lý qui ngẫm-nghĩ lức giận, hăng-hái bỏ người cái hổ rằn đổ bẽm kia, đã đứng dựng lên, tay cầm ngọn giáo đâm ngay cho hai con hổ ấy mỗi con một nhát.

Hai con hổ bị đâm, tức thì nhe răng gió mồng xông đến, lại bị *Lý qui* đâm hèm một nhát nữa một con nữa ngã vẹo và một con chạy vào trong hang. *Lý-qui* đuổi theo, cũng đâm nhiều nhát.

Bấy giờ *Lý-qui* đứng nấp ở trong hang, nhìn ra phía ngoài thì thấy có một con hổ cái lớn đang nhe răng giơ móng mà chạy vào.

Lý qui nghĩ thầm : Chính con tặc-thủ này nó ăn thịt mẹ ta đây ! Nghĩ vậy, bỏ ngọn giáo xuống, rút giao lưng ra, để đợi con hổ cái lớn ấy vào tới nơi thì đâm chết.

Khi con hổ cái lớn ấy đến cửa hang, trước nắt lấy khoảng cái đuôi vào, sau mới ngồi sụp nửa mình xuống để mà lại vào trong hang.

Lý-qui nép ở trong hang, nhìn được rõ ràng, tay cầm lưỡi dao, hết sức bình-sinh mà đâm một nhát thật mạnh, chính trúng vào giữa hầu môn con hổ cái ấy.

Lý qui dùng sức mạnh quá, thành ra lưỡi dao đâm thấu vào ruột con hổ cái lớn ấy, con hổ cái lớn ấy gầm lên một tiếng, rồi cứ đeo cả lưỡi gươm mà lăn trong cửa hang mấy vòng, chết cứng đơ.

Lý-qui chờ cho hổ cái lớn ấy đã chết hẳn, mới lấy dao cắt lấy hai cái đùi sau con hổ cái lớn ấy, rồi ngồi ăn uống thỏa thuê.

Con hổ ấy đau quá, không vồ được nữa, lại lại mấy bước, rồi nghe đánh « *huych* » một tiếng, ngã lăn xuống dưới chân núi, tự hồ như tăng đã lở ra vậy.

Lý-qui một lúc giết chết hổn con hổ, lại quay vào trong hang, nhìn khắp mặt lượt, xem có còn con hổ lớn nào nữa không, nhưng không thấy tăm-tích chi cả.

Bấy giờ *Lý qui* đã mỏi mệt quá, đi vào trong miếu thờ *Tỳ-châu đại-thánh*, rằm ngủ một giấc cho đến sáng rõ.

Mờ sáng hôm sau, *Lý qui* lại đi thu nhặt mấy mảnh đũi và các thỏi xương của người mẹ, cởi chiếc áo vải ra bọc lấy, đem đến phía sau miếu, đào đất lên chôn.

Lý-qui chôn mẹ xong, kêu khóc hết lâu, trong lòng vừa đói vừa khát, liền thu nhặt khẩu gỏi, tay cầm ngọn giáo, lại tăng thẳng tìm lối đi qua ngọn núi ấy.

Lý qui đang đi, bỗng gặp một toán năm bảy người đi săn, ai nấy đều cắp sung đeo tên và mang khí giới. Bọn ấy trông thấy *Lý qui* khắp mình nhuộm màu, ở trên núi đi xuống, đều giật mình kinh-sợ.

Chúng hỏi rằng :

— Ông khách kia dễ thường là sơn-thần thổ-địa đó chăng, nếu không thì sao dám một mình đi qua ngọn núi này ?

Lý qui nghe câu hỏi, liền nghĩ thầm rằng : Hiện nay huyện *Nghi thủy* yết bảng, hễ ai được tư, sẽ thưởng ba nghìn quan. Ta nói thật làm sao cho được, tất phải tìm cách nói dối mới xong.

Lý-qui nghĩ vậy, liền trả lời rằng :

Tôi là khách lạ, đêm qua cõng mẹ qua ngọn núi này, mẹ tôi khát nước, tôi đi xuống suối lấy nước, không ngờ mẹ tôi bị hổ ăn thịt. Tôi, tìm đến tận hang hổ, thước giết hai con hổ con, sau giết hai con hổ lớn, rồi vào trong miếu *Tỳ châu đại thánh*, nằm ngủ một giấc cho đến sáng rõ, bấy giờ mới đi xuống đây.

Bọn đi săn đồng-thanh mà bảo rằng :

— Chúng tôi không thể tin lời ông được. Một mình ông có lẽ nào giết chết được hổn con hổ. Dẫu đến *Lý-tôn-hiếu* và *Từ-lỵ* tự xưa, cũng chỉ nghe người đánh được một con mà thôi. Hai con hổ con, chúng nó làm chi, nhưng còn hai con hổ lớn, thì phải làm thường. Chúng tôi vì hai con ấy-thà lấy mà bỏ quan trên quở phạt đã nhiều lần vậy. Ngọn núi *Nghi-lĩnh* này từ khi có cái hang hổ lỵ, hàng hổn năm tháng nay, không một người nào dám đi qua. Chẳng là ông nói lỏe bọn chúng tôi, chúng tôi không thể tin lời ông được.

Lý-qui nói :

Tôi không phải là người ở đây, còn nói lỏe các ông để làm gì. Các ông không tin lời tôi nói thì cứ tôi lên ngọn núi, tôi sẽ đưa đến cho lỵ, để các ông không xác mấy con hổ lỵ về.

Bọn đi săn nói :

Nếu quả như vậy thì chúng tôi sẽ xin hậu tạ ông.

Bọn đi săn thôi một tiếng rồi lên thì cả trong chớp mắt, đã thấy có hổn năm mươi người ở đâu kéo đến, tay cầm khí giới đi theo *Lý-qui*, lại quay lên trên ngọn núi.

Bấy giờ trời đã sáng rõ. Khi đến ngọn núi, trông thấy một cái hang hổ ở phía xa xa, quả nhiên có hai con hổ con nằm chết; một con nằm ngửa ở trong hang, một con ở ngoài. Một con hổ cái lớn nằm chết ở bên cửa hang và một con hổ đực chết ở trước cửa miếu *Tỳ-châu đại-thánh*.

Bọn đi săn thấy *Lý-qui* giết chết được hổn con hổ, đều lấy làm sướng rỡ, đem thưởng tiền hổn con hổ lỵ lại, để không xuống dưới chân núi và mời *Lý qui* cùng đi lĩnh thưởng, nhất diện sai người báo trước cho bọn lỵ-chính và thượng-hộ biết đề mà nghênh tiếp.

Chúng đưa về nhà một người thượng hộ tên gọi *Tào thái công*. Người này khi trước đã từng thừa huyện-lại, về sau bỏ ra, chỉ làm nghề hút nhàn hát mà ở trong làng, hay giao-kết với những bọn lãng-nhãng để dọa nạt làng xóm. Nhoài miệng bẩn vẫn thường bàn ơn ở trung hiếu, nhưng trong bụng thì ai biết ra gì.

Bấy giờ *Tào thái-công* mời *Lý-qui* vào trong thảo-đường ngồi, rồi hỏi đầu đuôi về việc giết hổ. *Lý-qui* lại đem việc nhân đêm công-nghệ qua mới, vì mẹ khát nước, phải đi tìm nước cho mẹ uống mà hổ ăn thịt mẹ, văn văn, thuật lại cho mọi người nghe. Mọi người nghe nói, ai nấy đều ngẩn mặt ra.

Tào thái-công bèn rằng :

— Dám hỏi trang-sĩ họ tên là gì ?

Lý-qui đáp rằng :

— Tôi họ *Trương*, không có tên, chỉ gọi là *Trương-đại-lang*.

Tào Thái-công nói :

— Trang-sĩ thật là đại đởm, nếu không đủ-đởm thì sao giết chết được hổn con hổ.

Nói xong, liền bảo người nhà dọn cơm rượu để khoản đãi. Người xung quanh vâng lỵ nghe nói đều đến được hổn con hổ ở ngọn núi *Nghi-lĩnh*, thảy đều đến *Tào Thái-công*, giờ trẻ lớn bé, kéo nhau đi lượt đến để xem hổ.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tòa Ngự-tiền phụng lời chỉ-dụ phê rằng :

Chiếu nay đại-thần phòng cấm **MONTÈS** qui ông, có anh nên một thứ rượu bổ và tăng ngự dụng quả rất hay, đáng vào dự thưởng rượu tốt, phẩm-vật các ông đệ-tiến thang ấy.

Khâm thử

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ năm chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54,
HANOI

Xin còn tiếp theo ở trang thứ tư bổ báo này.

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu **Conté** *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhứt ở Hòa-Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con càng rất cần có mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.*

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa nay cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại :
COMPTOIRS COLONIAUX CHIMIQUES
Haiphong.

義 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-măng. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mang đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

MAO-SENG kính cáo.

Kỳ thi tú-tài Tây mới rồi. — Kỳ thi tú-tài Tây mới rồi, trong mười một người đỗ phần thứ nhứt ngoại đàn số học-sinh ở trường trung-học Albert Sarraut được năm người, còn sáu người học-sinh ở ngoài. Trong số học-sinh ở ngoài ấy, có năm người hoặc đã đỗ bằng tú-tài bản-xứ, hoặc đã học trước giờ ấy rồi lâu mà thôi. Còn một người thì không từng học ở trường nào cả, chỉ học lấy một mình, ứng thi về ban B (Latin langues) mà được trúng tuyển, thực là đáng khen lắm lắm.

Quan phủ Chiểu. — Đinh-quang-Chiểu phải giam ở nhà pha Lạng-sơn đã giải về Hanoi chiều thứ năm mới rồi để đến nay 22 này đem đến tòa Thượng-thẩm xử lại.

TẠI SAU NHÀ BÁO
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN
Phố hàng Bông Hanoi

CÓ BÁN

Củi thực khô!
Cân rõ đủ!
Xe đến tận nhà!

BÁN HẠ HƠN MỌI NƠI

Trường thuốc bị phát hỏa. — Chiều thứ bảy vừa rồi hồi 4 giờ ở phòng thí-nghiệm trường thuốc Hanoi bị phát hỏa. Nguyên một người coulyên là Tôn làm ở phòng thí-nghiệm ấy đang vợi rượu 90 phần ở thùng để đóng vào chai, khi xong rồi gần thùng lại vô ý để lửa bén vào rượu toi thùng nổ một tiếng to rồi cháy lan ra cả các chai khác, may những người ở trong trường ra tắt được ngay. Người vợi rượu ấy bị bỏng cả mình mẩy, khiêng vào nhà thương được mấy giờ thì chết.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị đã xử những vụ sau này :

Đọa đánh. Chu-văn-Toan là lý-trưởng bị thưa nhân việc thù nhau về chuyện bỏ phiếu bàu đọa đánh một người em họ tên là Tạ-văn-Ngự ở Hanoi được tha vì xét không đủ chứng cớ.

Vô ý hại người. Dương văn-Hòa tức Bảo làm cai đi đường kéo một cái xe bò, thấy cái xe ô-tô của M. Klein ở số Một-tháng-tư đỗ ở đằng sau, không hiểu vì cớ gì lại quay ngang ngay cái xe bò làm cho xe ô-tô đương chạy phải vận máy tránh đâm vào cây ở bên đường, xuýt nữa lại bị đổ. Sau tên Hòa thấy thế với xe bò ở đường chạy trốn, chứ không đứng lại để đẩy hộ cho xe ô-tô ra đường. Tòa phạt tên Hòa 8 ngày tù.

Bội tín. Vũ-v-Phùng làm bồi, có mua chịu một cái xe đạp của một người tên là Phạm-v-Lân, giá 40 đồng trả dần làm 4 tháng, mỗi tháng 10 đồng mà mới trả được một tháng, công làm được mỗi tháng có hơn 10 đồng, sự không trả luôn được tiền xe thì chủ bán xe đòi, và mới lập kế làm liều, lấy thẻ của người khác tên là Bảng, đến nhà một người cho thuê xe đạp tên là Ng-v-Bắc gửi thẻ thuê một cái xe đạp hẹn trong ba ngày thì trả mà thuê mỗi ngày là 1 đồng. Tên ấy dùng cách man-trá lấy thuê xe cốt đem bán xe để lấy tiền trả chủ bán xe đạp, không ngờ hết hạn người cho thuê xe không thấy đem trả phát đơn đi kiện thì sở mật thám đó xét bắt được cả người lẫn xe. Tòa phạt Vũ-văn-Phùng 4 tháng tù.

Lừa đảo. — Hoàng trọng Quý trước làm công cho hiệu Tây buôn, nhưng từ khi bị đuổi không làm được công việc làm. Tên ấy thông đồng với Ng-đình-Da (là thuốc-kỳ làng) và Ng-văn-Khoa (là thợ rèn) đánh lừa một người tên là Đặng hữu-Hiền (là người làng Ng-đình-Bộ trước có học ở trường Pháp-Việt) bảo lo lấy 70 đồng rồi đưa vào làm thư-ký phụ cho tên ấy ở sở Lục-lộ. Tên ấy nói khoác cũng đáo dạng với ông sếp lắm, cho nên việc lấy người làm là tự hiền cả. Đặng hữu-Hiền thấy nói thế tưởng thật bèn nhà đi vay 30 đồng đưa trước cho tên ấy, còn thiếu xin lo đưa sau. Tên ấy nhận tiền rồi bảo đợi vài tháng sẽ đưa vào làm. Người bị lừa cứ mãi cũng chẳng thấy gì, mà bỏi ra nói quanh, sau đi hỏi ra thì mới biết là tên ấy không có công việc gì làm cả, mới biết là bị lừa, liền phát đơn đi kiện. Tòa hỏi đó bèn và chứng cớ rõ hơn lại để nghị án.

Người lục sự. — M. Ng-văn-Uyên lục sự hạng nhất tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh Lạng sơn, được nghỉ dưỡng bệnh 3 tháng.

Người thừa phái. — M. Ng-tiến-Trước, thừa phái châu Vị-xuyên (Hà giang), được nghỉ 4 tháng không lương.

M. Ng-đình-Nghi thừa-phái huyện Hải-an (Kiến-an) nay bổ làm lục sự tại tòa án đệ nhất cấp châu Vị xuyên.

M. Không-năng-Thận thừa phái huyện Yên-phong (Bắc-ninh), nay đổi đi huyện Hải an

M. Đào-đức Tuyên, thừa-phái hạng tư, nay đổi đi huyện Yên-phong.

Ngạch ký lục. — M. Ng-đôn-Thu, ký-lục tại tòa sứ Yên-bái, nay kiêm việc phát lương cho các người tòng-sự chân ngoại ngạch tại sở Lục-lộ tỉnh ấy

Ngạch cô đỡ. Cô Ng-thị Phương cô-đỡ thực-thụ hạng sáu ở Phủ-lỵ được nghỉ hộ sản một tháng

Việc làm phước bốc mộ âm hồn ở chùa Châu-long. — Thưa các ông, các bà.

Nguyên khu bãi giáp hồ Trúc-bạch cách chùa Châu-long độ 300 thước tây, hiện nay nhà nước mở đường đến mà khu bãi ấy có nhiều phần mộ lắm. Độ mấy tháng trước, nhà nước đã sức và đăng báo, ai có phần-mộ ở đấy thì phải đem đi; bây giờ còn non một nghìn phong, không có ai nhận cả. Nay bổn tăng tuân lệnh quan Đốc-lý truyền, bốc những phần mộ vô thừa nhận ấy, đem táng nơi khác, hiện đương khởi làm.

Bổn-tăng thiết nghĩ: việc cũng là việc phước, vậy xin các ông, các bà nghĩ tình nhân-loại, hăng-hái hăng-sâu, ít nhiều để ủng với bổn-tăng làm cho được tròn quả phước, thì bổn-tăng lấy làm hân-hạnh lắm. Sau này bổn-tăng có lời kính-xao để các ông, các bà biết cho rằng: nếu các ông, các bà có lòng từ-thiện, xin cứ đưa đến tại chùa Châu-long, bổn-tăng xin nhận, lập trước xin đăng phương-danh lên báo chương để cảm tạ tấm lòng từ-thiện của các ông, các bà.

Châu-long tự bổn-tăng
Kính bạch

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội âm-nhạc. — Hội âm-nhạc sắp thành lập mà sẵn báo giới thì lúc với bà con ở một số báo trước thì may được tin chính là hội **Quảng-nhã** đã thành lập từ năm 1922, sau vì nhiều lẽ ngăn trở nên không được phát đạt thành ra có chiều người ngơ ngẩn tan mất rồi. Nay mấy ông sáng-lập ra hội lấy lại cổ gây dựng lại, hiện đã đem bản điều-lệ hội đến tòa Đốc-lý xin thị-thực để ánh động các công việc thì ngày 8 Juin 1925 đã được quan quyền Đốc-lý Paquin ký nhận.

Tối thứ năm 11 Juin, đúng 20 giờ, các hội-viên mới cử của hội Quảng-nhã nhóm hội-đồng để bàu ban trị-sự tạm-thời và bàn công-việc hội, định đến 20 giờ tối thứ hai 15 juin sau họp đại hội-đồng một lần nữa thì mới bắt đầu hành động như trước.

Một bưu-cục phụ. — Tại Haiphong phố Paul-Bert số 34, kể từ ngày 16 juin trở đi sẽ đặt ra một nhà bưu-cục phụ (recette auxiliaire des postes) gọi là Haiphong A. Các công việc nhà này làm cứ theo như thể lệ đã định trong nghị-định ngày 19 avril 1906. M. Victor Fauvel được nhận làm quản-lý nhà ấy.

VIỆC KINH-ĐÔ

Ai tin. Bản-quán vừa được tin buồn rằng bà cụ Hồ phu-nhân là lệnh tứ-đệ Lễ bộ Thượng-thư Hồ đại-nhơn, tạ thế tại nơi chôn Trúc-Lâm ở gần đốc Mít.

Bản-quán có lời kính viếng cụ và chia buồn với quý quyến.

Nước mặn lên sớm quá. — Thường năm ấn tháng sáu thì nước mặn mới lên sông Hương, thế mà năm nay trung tuần tháng tư đã thấy nước mặn lợ sông Hương rồi (buổi mai nước ngọt, chiều nước mặn) nước mặn lên sớm như thế chắc là trời sẽ nắng hạn lâu mà hạn lâu thì ruộng vườn lại phải lo sợ cho việc thất mất sẽ đến.

Hiện nay ở các miền đồng ruộng quốt đem ngày những nghe tiếng đẹp xe tát nước, xem nông vụ thật đã gấp nam, may nhờ mấy trận mưa vừa rồi hòa cốc xem có phần sinh sắc.

Tai bằng Cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt. — Ngày 2 juin 1925 vừa rồi, tại trường Quốc-học Huế đã thi bằng Cao đẳng tiểu-học Pháp-Việt. Số nam-nữ học-sinh ấy được 42 mươi, Vinh được 19 người.

Nguyễn-v-Đinh, Đỗ đoàn-Võ Tăng-Tiết, Trần-v-Thấy, Nguyễn-Xiêm, Tôn-thất-Bình, Ng-v-Tôn, Đinh-hữu-Uyển, Tôn-thất-Đính, Hồ thị-Trâm, Ng-x Nguyên, Uông-Sâm trần-canh-Hảo, Võ thị Quyên, Phạm-thị-Liên-Chu, Bùi-Thưởng, Trần-như Tiến, Lâm-quan-Thụy, Phan-đình-Giuơng Ng rong-Phát Lê-v-Chương Lâm quan Đông, Thái thị Lung, Trần-Vĩ Chu-Tích, trần-Hải Ng thảo Lý Hải-Hoàng, Phạm-phú-Hữu, Ngu-ễn-đa-Lương, Lê-Iên-Tu, Thái-văn-Giật, Cao minh-Hiệu Đỗ-Quang, Hà huy-Giáp, Hồ-duy San, Phan-như-Phán, Trần-xuân-Hoàng, Gia-tiến-Sử, Tô-đình-Cung, Nguyễn xuân Hiệp, Lê-Viên-Gia o, Trần-Cân, Ng qui-Hương, Ng-Nguyên, Trần-Sư, Trần-hòa-Trang, Ng Hiệp, Hoàng-đình-Giêm, Ng-khoa-Bình, Lê-đình-Hiến, Lê ngọc-Bình, Ng-đình Cân, Đinh-v-Tương, Bùi-xuân Diêu, Lê-Tích, Ng-công-Tích, Lê-đình-Huy, Trịnh-bá Giai, Mai-v-Trường, Ngu ễn-Bằng.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-TRỊ

Trời tiết. — Ở Quảng-trị về mùa này thì gió nam thổi to lắm. Gió bắt đầu thổi từ 4 giờ sáng mãi cho đến 4 giờ chiều mới ngớt ngớt, mà giờ thổi chừng nào thì lại càng khó chịu, chừng ấy, vì gió nam lại không phải như gió nồm, gió nam tuy mát mà nồng nàn khó chịu, còn gió nồm thì mát mẻ một cách dịu dàng dễ chịu lắm. Mà thường thường thì thấy năm nam chiều nồm, mà mấy lâu nay thì cứ thấy gió nam thổi một bề như bão thôi, chưa hề thấy ngọn gió nồm kéo lên lần nào cả.

Còn nỗ nữa nỗi, là khi gió thổi thì ngoài đường cát bụi bốc lên như khói, cho nên nhà ai cũng phải đóng cửa lại cả, vì đồ ăn mà đợ dần không kịp, thì thường bị gió đưa cát vào cả.

Nên ước ao rằng quan trên chánh sở lưu ý việc nầy một chút mà sức cho sở Lục-lộ cho đi tưới đường thì hay lắm. Có một ngày thì tất phạm đi mới đường vài lần: thì may ra mới khỏi cát bụi bay lên đường.

Phát phần thưởng. — Nghe chừng đến ngày 20 Juin này thì các nhà trường học Quảng-trị sẽ làm lễ phát phần thưởng cho các năm nữ học sinh.

Đến ngày ấy chắc có cái quang-cảnh rất nên vui vẻ.

Bệnh dịch tả. — Có tin rằng về địa-phận phủ Triệu-phong đã lắm nơi xảy ra bệnh thiên thời dịch tả. Bệnh này mãnh-liệt lắm, đã tàn hại rất nhiều tánh mạng lắm rồi về sự trừ khử cái hại ấy thì quan đã hết sức đề phòng, chưa biết bệnh này đến khi nào mới tuyệt.

TOURANE

Thi bằng Sơ-học Pháp-Việt

Kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt năm nay bắt đầu từ hôm 8 juin đến hôm 10 juin thì xong.

Hội-đồng sát hạch như sau này: M Maze đốc-học Tourane, chánh sở khảo; M. Gabriel đốc-học Qui-nhơn, phó chủ-khảo; M. Billot thơm-tá thương-chánh Tourane, Melle Dataud giáo-học trường Đ a-thành Huế, MM. Ng-khoa-Toàn giáo-học Hội-an, Huỳnh-văn Gi, giáo-học Nha-trang và Ng-Đôn giáo-học Quảng-nam, giám khảo.

Sĩ họ sinh từ thi cả trường công trường tư cộng 90 trò; trong ấy có 10 cô con gái. Xong kỳ thi viết, đậu được 69, vào vấn đáp hỏng hết, 2 còn 67 trúng tuyển, có 6 cô và 61 cậu.

So số học-sinh trúng tuyển năm nay nhiều gấp ba năm ngoái. Khá mừng thay!

Giảm hai chuyến xe đêm. — Kể từ ngày 15 juin này sở xe-lửa giảm hai chuyến xe đêm từ Tourane đến Huế. Vậy cứ cả hai chuyến xe cuối cùng là một chuyến tối thứ sáu 12 juin ở Huế vô Tourane, và một chuyến tối chủ nhật 14 juin ở Tourane ra Huế nữa thôi.

LỆ MUA BÁO

Kính nhờ lại cả các ngài được báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gởi tiền cho sở trị-sự có tiền gởi thơ giấy mua thì báo-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ năm hoặc nửa một tháng tây trở đi cho gọn.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Nay mai bản-hội sẽ diễn một tích hát cải-lương « Quá chơi nên phải » trong ấy có đủ các lối ca, lý, như lý Phúc-kiến, Ngâm tứ tuyệt, ca Tứ-đại-cảnh, vân vân và tích « Hương tây liếp » là vở chèo cải-lương soạn thành được hơn 30 điệu hát. Hai tích hát này rất là hợp với lúng ly thời nay.

Tối thứ hai 15 Juin 1925
THỔ ĐỊA NUÔI CON
Sự tình trời thấu đất thương,
Tấm lòng trinh thực, mảnh gương treo đời.

Tối thứ ba 16 Juin 1925
MINH QUAN CHIẾT TỰ
Bảy mươi, mười bảy bao xa,
Ngẫm xem khi tỏ mưa già lượng quan.

Tối thứ tư 17 Juin 1925
NGỌC VÕ HÀ
Gớm ghê gái lẳng la đời,
Phạ duyên mà bỏ cái hồi cho ai.

Có va thấy thuốc bị cao, tả tinh cảnh rất là sỉ-oán.

TRÀ SÂM-MẬU

Sâm sinh muôn cổ,
Vũ-đi một chiếm giai-kỳ.
Mậu phát nghìn rừng,
Sâm-Mậu đều khen mỹ-vị.

Bởi vậy mới gọi tên là « SÂM-MẬU LONG-TƯỚC HƯƠNG-TRÀ » vậy. Thứ trà SÂM MẬU này ai cũng phải chịu là ngon, hương thơm ngào-ngạt, thật là hạng nhất trong các thứ trà. Các ngài chiếu-cố mà mua cho. Xin mời đến số 59, phố Hàng Ngang và các sở đại-lý kê ra sau này :

Nam-định : Hợp-thái-xương, Hàng-mậu, Công-phát, Quảng-ký và Di-thịnh.
Hải-dương : Phúc-nguyên, Nguyễn-lâm-Ký, Thuận-phát-trường, Thụy-ký-xương. Chợ sặt, Đông-xương-long.
Hải-phòng : Bảo-sinh-trường, Lợi-sinh-trường, Bảo-hoa-hiên, Ánh-lợi.
Lạng-sơn : Chi-hưng.
Hưng-yên : Bảo-sinh-đường, Kiên-hưng.
Thái-bình : Thái-hoa-long, Nguyên-cát-trường
Phủ-lý : Quảng-sinh-đường.
Thanh-hóa : Sinh-ký, Đại-hưng.
Nghệ-an : Văn-minh, Lục-ký.
Ba-đồn : Vinh-phát.
Thuận-hóa : Cao-thái.
Ninh-giang : Nguyễn-thái-xương.
Yên-bày : Đại-lợi.

Hiệu SÂM-MẬU
55 bis, phố Hàng Ngang, Hanoi
Kính thư

NHÀ BÁ-CHUỘNG

TỨC LÀ HIỆU **BÀO-CHẾ MONTÈS**
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Saloi
và chất : Uroformine

Giá 1$30 một hộp

VỊ ĐẦU NÊN NỔI

Tiểu-thuyết mới
CỦA ÔNG **CHÚC-NHÂN** SOẠN
Giá : **0$12**
Bán buôn tại :
HƯNG-PHÚ-ĐƯỜNG
97, Hàng Bông, Hanoi
Ở xa xin gửi 0$18

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM BẢO

16, Rue de la Soie, 16
HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc : các thứ một đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đan bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.
Thợ khéo kỹ công và giá thực.
2017

TRÀ VINH-MẬU

Bản hiệu khai trương ở Quảng-đông bản *Tan*, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Hải-dương, chọn nơi thứ trà đầu

xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như liên-tâm, ô-long và thủy tiên, vân vân, rồi sánh hảo-hạng tiên chè, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà Hồng-Lâm nhỏ cành, gọi là « SONG HỈ CHÍNH THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đều riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để qui-khách thường ủng không đến nỗi mua lầm.

Cho chi điểm bán trà VINH-MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 26.
Hải-dương : phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu chân bạch

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau mang phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xã-hội này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhằm, và gió lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu **CHASSAGNE**, *Phố Paul Bert có bán.*

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

NƯỚC-HOA, XÀ-PHONG

Nước Cologne GIRAUD 70°	Một lít :	9$5 fr. 00
	Nửa lít :	1$4 fr. 00
Dentol, thuốc đánh răng.	Một ống :	0$fr. 25
Bàn chải răng, ống thủy tinh, mát kêu.		3 fr. 00
Son DORIN đánh môi.	Một ống :	2 fr. 75
Gương soi cầm tay 17x11 c/m		2 fr. 00
Phấn thơm	Một hộp bán xon	1 fr. 00
Xà-phòng Santol Gilot	Một hộp ba miếng :	3 fr. 50
Xà phòng đánh răng Gibbs	Một hộp :	0 fr. 00

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Việc Nam-kỳ

CHÂU-ĐỐC

Con gái hơn tuổi đã có thai. — Báo Công-luận Saigon ra ngày 6 juin có đăng một việc sau này :

« Tại một làng kia ở Châu-đốc có một con bé mới lên 4 tuổi, ngày tháng ấu năm ngoái thấy bụng nó lớn lên, cha nó ngỡ là nó đau chứng cam-tích, cũng không lấy làm để ý, đến năm nay bụng nó lại càng ngày càng to như người có thai vậy, cha nó sợ không biết đau bịnh gì, mới đem nó đến nhà quan thầy thuốc điều-trị. Sau khi quan thầy thăm mạch đoán chắc rằng đứa bé này có thai, song chưa rõ nó sanh-sản ra vật gì!....»

Việc này coi ai nghe cũng phải cho là quái gở lắm, nhưng cứ theo như cái y-lý tinh thâm ngày nay thì không đáng lấy làm lạ, vừa vài tháng trước đây ở thành phố Quảng-đông bên Tàu cũng có một chuyện như thế, sau khi các thầy thuốc xét nghiệm kỹ càng, rồi mổ bụng con bé ra quả có một cái thai không thành hình. Các nhà y-học cho là con bé ấy khi mẹ nó thụ thai sinh ra nó là song thai, nhưng vì một cơn tinh thần yếu sức không thể sinh trưởng được phải phụ vào cơ-thể của nó mà sống. Vậy chắc con bé này có lẽ cũng thế, bà con ta cũng chớ nên lấy làm lạ.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển . . . . 0$30

Tiền cước mỗi quyển . 0,12

Ai có ưa xin viết thư về cho

ông BÙI XUÂN-THANH

61 — 63 Rue du Coton — Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài quyết-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 01.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

Trị bệnh đau xương và đau lưng

Những bệnh tả thường mắc phải thì có bệnh đau lưng, đau xương, đau gân, các bệnh về tiểu tiện, vân vân... cũng là nhiều bệnh tật, các gốc đều do trong thân thể nhiều chất acide urique mà ra cả.

Thuốc Pilules Foster trị bệnh đau lưng và đau xương rất công-hiệu. Thuốc ấy làm cho trong thân-thể mất hết chất acide urique nó gây nên các bệnh ấy. Thuốc ấy làm cho bộ thần và khớp xương được mềm mại. Thuốc ấy làm cho mất những chỗ phồng đi, và các bệnh về tiểu-tiện. Thuốc ấy trừ các bệnh nhiều khi không biết gốc ở đâu, mà kỳ thực là bởi thận yếu, huộc trong thân-thể nhiều chất acide urique quá. Thuốc ấy uống không có gì là nguy-hiểm, mà hiệu-nghiệm rất chóng. Thuốc ấy làm cho (trong người) cỏ chịu, và lọc máu cho chong. Các thứ thuốc Foster bán tại số 25, rue Saint-Ferdinand, Paris-17.

Bằng báo-chế nào cũng có bán

INJECTION PEYRARD

Thuốc thực hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ ĐỂ TRỊ BỊNH DAU-LẬU mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 222 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 221 người (Ý theo lời phúc các lương-y ở Alger)

Bán cùng các nhà thuốc có danh.

振 商 號

Tam đại cần yếu văn-đề

Các ngài xem báo nên đọc.

Các ngài kinh thương nên đọc.

Các ngài ở nhà muốn được một thứ đồ ăn tối bổ đem làm quà cho bà con cũng nên đọc.

Bán-hiệu tự chế các thứ bánh khách, biscuit bổ các thứ kẹo tây nội-dân... chất liệu tối mỏ làm sạch sẽ cực hợp vệ-sinh hộp ngoài trang hoàng lịch sự đem làm quà bà con nhất là đích đáng, cho nên làm không đủ mà bán; nay bản hiệu vì tiện dụng các ngài ở xa phải gia công chế tạo, phàm đâu có nhẹ giây-thép thì hàng hoa có thể gửi được đều theo cách lĩnh hóa giao ngân (contre remboursement) có in các giá mục, các ngài cứ đăng trí cho giấy biết.

HỒ-TCHAN-XUONG.

dit WO'-KONG-SANG

Chuyên môn về bánh bè kẹo ở phố hàng Buồm số nhà 106 Hanoi.

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

PHẤN SUDOL

Rôm sẩy là bởi các hạch trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra người ngày, khó chịu nhất là ban đêm.

Cứ cách chừng rôm sẩy, tiện điều nhất, là bôi nước cỏ phấn SALIBOR và rắc nhiều phấn

SUDOL một gói giá **0$50**

Dùng rồi thử ấy để chịu ngày

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . . Giá :* **1$25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt . . . . . Giá :* **1.25**

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc lấy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau minh, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . . Giá :* **1$30**

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . Giá :* **1$25**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản hiệu xin trả lời ngay

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng đi đầy, đau đi đầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Bà-chuông, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

CÁC CHỨNG ĐAU THẬN

Đau lưng

Nhức và đau xương.

HỎI NHỮNG KẺ ĐAU XƯƠNG

Những sự đau đớn, những lúc quá tim đánh mạnh, những lúc thở hổn hộc, những lúc đau lưng, những lúc mạch-máu sưng nước tiểu-tiện đục của các người là điều tại trong máu có nhiều cặn. Còn về phần đàn-bà thì nào kinh-nguyệt không điều, nào huyết-bạch, nào nhức đầu cũng vì một cớ ấy cả. Nếu dùng thuốc

Dépuratif Richelet

rất hiệu trong những chứng ấy, chẳng những là làm cho xương cốt rắn, mà đau lưng cũng mất lại khỏi cả các bệnh ngoài da như là hắc lao, lỏ đỏ các chứng mà bệnh Giang mai phá ra.

Thuốc này có bán ở các hàng lục-hợp to.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giết kiến hôi, giá bệnh gian thế nào cũng chữa khỏi, như bệnh giẫu các khớp xương, lên bà cỏ tuổi mắc bệnh gần, và bệnh trỉ.

Thuốc này cũng là một thứ bổ thuốc rất tốt để trị những bệnh về bệnh phong mà sinh ra.

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa sup. Trẻ con không uống được thuốc này.

Mỗi lọ giá . . . . . 1$50

Hiệu bào chế CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert, Hanoi

ÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :

VAN-THINH

6, Rue des Cantonnais, 6

HANOI

Hàng rất mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.

Mau mau kẻo hết hàng tốt.

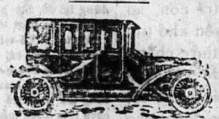
2026

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung kỳ

Chạy từ Đông-hà, ngày thứ tư buổi sáng, đến Lao-bao buổi trưa. Các thư từ và hành-khách đáp thuyền, đến buổi trưa hôm thứ năm sẽ đến Tchépone, rồi ở đấy lại đi thẳng Savannakhet, đến nơi vào buổi chiều.

Từ Savannakhet sẽ chạy về Tchépone buổi sáng thứ hai, các thư từ và hành-khách, sẽ đến Lao-bao rồi đáp thuyền hai ngày thì đến Đông-hà, đến nơi vào buổi chiều hôm thứ tư.

Mỗi chỗ nhất chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.

Hạng ta đi. . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHU, Vinh, Đông hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Foncier, có rủi ra đã hoàn lại (Obligation Foncière à lots), đã mua phải góp ngay 20 quan, rồi cứ 17 tháng mỗi tháng góp 20 quan, theo năm lệ định rõng buộc. (Như vậy mỗi ngày đi đánh mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Số góp năm tiền đến kỳ được ngay cái số trái-đơn mà tháng mình được tiền nguyên mình đã nộp nếu liệu rồi vậy, thì đến lúc trái-đơn trúng, số sẽ là bao thì mình được tiền nguyên cả tiền là ký nếu trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một số là 10 000 500 000 vân vân đến 1 000 quan, không có thì cũng được hoàn lại số 600 quan. Nếu năm có bốn lần rút số, hơn 3 triệu là

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :

130 lô.	500.000 quan	260 lô	5.000 quan
134 lô.	250.000 —	1 320 lô	2.000 —
266 lô.	100.000 —	13.200 lô	1.000 —
266 lô.	10.000 —	1.700.000 trái đơn hoàn lại tiền	600 —

Người có trái-đơn được sự cược hết số mà cho mình, mình ra tên mình.

Các lô được tính nguyên tiền, không phải trừ gì cả, có khi được gấp mười số tiền mình đã nộp. Trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số an ở trong bảng ký đăng trên mặt báo, các khi có trái đơn trúng số thì đến xuất được, theo như điều khoản ghi trên trái đơn, không có điều gì phải nghi ngờ cả.

Năm nào cũng có 25 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rất rõ.

Các ngài muốn dự sực cược rủi số ấy thì gởi ngay 20 quan đến nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

R. C. MARSEILLE 1857o

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sẵn.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy gầy, thân thể mệt mỏi gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rắn phổi, làm cho hay ho mệt, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ ! Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết MÁU BÒ 1$40

Do Võ Phi Hùng Cựu Hộ Petrus Ký [67-74] tặng Huỳnh Chiêu Đẳng Chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)